

Inhoud

[\[verbergen\]](#)

- [1 Import vanuit GEMMA](#)
- [2 Basisprincipes](#)
 - [2.1 GM-BP1: Gegevens zijn een bedrijfsmiddel en hebben waarde](#)
 - [2.2 GM-BP2: Gegevens worden gedeeld](#)
 - [2.3 GM-BP3: Gegevens worden conform wet- en regelgeving verwerkt](#)
- [3 Afgeleide principes](#)
 - [3.1 GM-AP1: We winnen gegevens eenmalig in en gebruiken ze meervoudig](#)
 - [3.2 GM-AP2: We beheren de kwaliteit van gegevens actief](#)
 - [3.3 GM-AP3: We borgen de beschikbaarheid, betrouwbaarheid en integriteit van gegevens](#)
 - [3.4 GM-AP4: We melden gereede twijfel aan de bronhouder terug](#)
 - [3.5 GM-AP5: We verantwoorden de verwerking van gegevens](#)
 - [3.6 GM-AP6: We hanteren uniforme definities voor gegevens](#)
 - [3.7 GM-AP7: We maken gegevens duurzaam toegankelijk daar waar dat vereist is](#)

Import vanuit GEMMA

De gegevensmanagementfunctie van organisaties dient zodanig ingericht te zijn dat optimale kwaliteit van dienstverlening aan burger, bedrijven, instellingen, andere overheden én afnemers wordt geboden. Dit wordt onder andere bereikt door:

- het principe van eenmalige uitvraag en meervoudig gebruik van gegevens in praktijk te brengen;
- de uitwisseling tussen verschillende registraties te organiseren;
- bedrijfsprocessen van gegevensbronnen los te koppelen via gegevensdiensten waardoor en hoge mate van flexibiliteit in het inrichten van bedrijfsprocessen mogelijk wordt;
- kwaliteit van de gegevens te verhogen door het voeren van centraal gegevensbeheer te faciliteren;
- terugmeldingen op alle registraties faciliteren, zowel basisregistraties als overige registraties;
- het verhogen van het inzicht in, en controle op, de levering en het gebruik van gegevens
- het naleven van vigerende wetgeving op het gebied van beveiliging en bescherming van de privacy.

Om aan bovenstaande punten invulling te kunnen geven is het van belang om te bepalen wat de principes ten aanzien van gegevensmanagement zijn. Deze principes zijn richtinggevend uitspraken die zorgen voor een samenhangende inrichting van de organisatie. Ze zijn een vertaling van doelstellingen, behoeften en beleidsuitgangspunten en slaan daarmee een brug naar de uitvoering. Principes helpen organisaties om bewust keuzes te maken. Ze verwoorden vooral best-practices waarvan organisaties zelf kunnen bepalen of

Verwijderd: zijn richtinggevend

Verwijderd: en

zij deze adopteren. Principes zijn ook nadrukkelijk geen doelstellingen; ze verwoorden een algemeen streven en zeggen niets over prioriteiten. Principes zijn echter niet vrijblijvend en er moet een proces zijn waarin het maken van deze keuzes expliciet wordt gemaakt. Het is aan organisaties echter zelf om te bepalen hoe ze hier in de praktijk mee omgaan.

Verwijderd: zouden

Verwijderd: moeten zijn

Verwijderd: zou dan ook

Verwijderd: moeten

De principes voor gegevensmanagement bestaan uit drie basisprincipes en zeven principes die daarvan zijn afgeleid. De basisprincipes beschrijven de kwaliteit van overheidsdienstverlening vanuit het perspectief van de afnemer. Als zodanig zijn deze principes niet toetsbaar. De afgeleide principes geven een concretere invulling aan de basisprincipes. Zij zijn te beschouwen als een checklist van kwaliteitskenmerken.

Met opmerkingen [RvW2]: Waarom niet? Je kan het de afnemer toch vragen of er aan het principe wordt voldaan?

Basisprincipes

Ten aanzien van het gegevensmanagement zijn de volgende basisprincipes benoemd:

- GM-BP1 - Gegevens zijn een bedrijfsmiddel en hebben waarde;
- GM-BP2 - Gegevens worden gedeeld;
- GM-BP3 - Gegevens worden conform wet- en regelgeving verwerkt.

Deze bovenstaande principes worden in onderstaande paragrafen nader toegelicht.

GM-BP1: Gegevens zijn een bedrijfsmiddel en hebben waarde

Gegevens zijn de basis voor informatie en daarmee de basis van kennis waarop besluiten worden genomen. De gegevens zijn daarmee een belangrijk bedrijfsmiddel en worden ook zo behandeld.

Rationale

- Gegevens staan aan de basis van informatie, kennis en besluiten en zijn daarmee van cruciaal belang voor het correct en efficiënt functioneren van de organisatie;
- Gegevens van de organisatie hebben ook buiten de organisatie grote (commerciële) waarde.

Implicaties

- De kwaliteit van gegevens dient bewaakt te worden;
- Gegevens dienen beveiligd te worden tegen oneigenlijk gebruik, ontvreemding en ongeautoriseerde mutatie;
- Gegevens dienen vindbaar te zijn;
- Maatregelen die getroffen dienen te worden voor beveiliging en borging van de kwaliteit zijn enerzijds technisch en anderzijds organisatorisch en procedureel.

GM-BP2: Gegevens worden gedeeld

De organisatie is eigenaar van gegevens en niet een afdeling of cluster. Gegevens dienen organisatie breed gedeeld te worden. Het delen en gebruiken van gegevens wordt slechts beperkt door wetgeving en niet door ideeën over het gebruik van gegevens.

Met opmerkingen [RvW3]: Er dient een eenduidige eigenaar te worden vastgesteld, en wel een functionaris die eindverantwoordelijkheid draagt over de kwaliteit van de gegevens.

Rationale

- Ontwikkelingen op het gebied van nieuwe wet- en regelgeving vereisen flexibiliteit, transparantie, veiligheid en kwaliteit ten aanzien van de gegevenshuishouding;
- Door wetgeving als de basis te gebruiken voor het delen van gegevens wordt maximaal geanticipeerd op toekomstige ontwikkelingen.

Implicaties

- Informatiesystemen zijn in staat om de wettelijk maximaal toegestane set van gegevens te leveren;
- Bij de verstrekking van gegevens is het vereist om doel en grondslag van de verwerking te kennen om te bepalen welke gegevens conform wet- en regelgeving verstrekt mogen worden;
- Verstrekking van gegevens aan afnemers enkel indien de afnemer een geldige combinatie van doel en grondslag heeft, en voldaan is aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit.
- Eigenaar vaststellen om (eindverantwoordelijkheid over) gegevens kwaliteit te kunnen garanderen.

Verwijderd: te

Verwijderd: kunnen

GM-BP3: Gegevens worden conform wet- en regelgeving verwerkt

Het doel waarvoor gegevens gebruikt mogen worden is vastgelegd in wet- en regelgeving. We verwerken gegevens conform deze wet- en regelgeving.

Rationale

- Voldoen aan wet- en regelgeving;
- Interne en externe verantwoording;
- Bescherming van de belangen van burger en bedrijven.

Implicaties

- Verstrekking van gegevens aan afnemers enkel indien de afnemer doelbinding heeft en voldaan is aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit;
- De verwerking van gegevens voldoet aan de eisen van informatiebeveiliging;
- De duurzame digitale toegankelijkheid van de gegevens? voldoet aan de eisen van de informatiehuishouding

Met opmerkingen [RvW4]: Wat wordt hiermee bedoeld?

Afgeleide principes

Van de basisprincipes is een aantal principes afgeleid. Deze afgeleide principes geven een nadere detaillering van de basisprincipes en leveren een bijdrage aan de implementatie van één of meer van de basisprincipes. De onderstaande afgeleide principes zijn benoemd:

Met opmerkingen [RvW5]: Sorteren op basis van relatie met GM-BPs

- GM-AP1: We winnen gegevens eenmalig in en gebruiken ze meervoudig;
- GM-AP2: We beheren de kwaliteit van gegevens actief;
- GM-AP3: We borgen de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van gegevens;
- GM-AP4: We melden gereede twijfel aan de bronhouder terug;
- GM-AP5: We verantwoorden de verwerking van gegevens;
- GM-AP6: We hanteren uniforme definities voor gegevens;
- GM-AP7: We archiveren gegevens daar waar dat vereist is.

Met opmerkingen [RvW6]: Waarom deze opnemen als we al NORA AP12 hebben: [AP12 Eenmalige uitvraag](#)

Met opmerkingen [RvW7]: Waarom deze opnemen als we al NORA AP14 hebben: [AP14 Terugmelden aan bronhouder](#)

Deze bovenstaande principes worden in onderstaande paragrafen nader toegelicht.

GM-AP1: We winnen gegevens eenmalig in en gebruiken ze meervoudig

Onze organisatie voert de processen zodanig uit dat burgers, ondernemers en bedrijven niet naar (basis)gegevens worden gevraagd die al bekend zijn.

Rationale

- Voldoen aan [wet- en regelgeving](#);
- Interne en externe verantwoording;
- Bescherming van de belangen van burgers, ondernemers en bedrijven.

Implicaties

- Verstrekking van gegevens aan afnemers enkel indien de afnemer een geldig doel en grondslag heeft, en voldaan is aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit;
- De verwerking van gegevens voldoet aan de eisen van informatiebeveiliging;
- De duurzame digitale toegankelijkheid van gegevens voldoet aan de eisen van de informatiehuishouding.

Met opmerkingen [RvW8]: Zie ook rationale en implicaties van AP12

Met opmerkingen [RvW9]: Welke bijvoorbeeld...

Relatie met basisprincipe

GM-BP2

Relatie met NORA principe

[AP12](#)

GM-AP2: We beheren de kwaliteit van gegevens actief

De kwaliteit van de gegevens die worden verwerkt binnen de organisatie wordt actief gemonitord en continu verbeterd en op een niveau gehouden wat in overeenstemming is met de eisen die daar vanuit de wet- en regelgeving aan gesteld worden.

Rationale

- Gegevens, en combinaties van gegevens leiden tot informatie. Informatie leidt tot kennis en op basis

Implicaties

- Processen die het kwaliteitsbeheer borgen zijn ingericht;

van kennis worden besluiten genomen. De kwaliteit van gegevens is voor het nemen van de juiste besluiten van cruciaal belang.

- De vastgelegde gegevens zijn een weergave van de werkelijkheid;
- Buiten de syntactische correctheid van gegevens bewaakt men ook de integriteit over gegevensverzamelingen heen;
- Afnemers dienen aan te geven wat hun eisen zijn ten aanzien van de kwaliteit en actualiteit van gegevens

Relatie met basisprincipe

GM-BP1

Relatie met NORA principe

[AP32](#), [AP33](#), [AP39](#)

GM-AP3: We borgen de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van gegevens

Gegevens die binnen de organisatie worden gegevens verwerkt worden, worden conform de overeengekomen kaders beschikbaar gesteld en beveiligd tegen ongeautoriseerde toegang, frauduleus gebruik of mutatie en gegevensverlies. De organisatie zorgt ervoor dat afnemers van vertrouwelijke gegevens enkel de gegevens verstrekt krijgen waar ze conform hun doel en grondslag recht op hebben.

Rationale

- Voldoen aan wet- en regelgeving;
- Beschermen van een belangrijk bedrijfsmiddel van de organisatie: de gegevens

Implicaties

- Implementatie van de informatiebeveiliging maatregelen;
- Toegang tot gegevens wordt alleen geboden aan afnemers met doelbinding;
- Samenspel van organisatorische, procedurele en technische maatregelen.

Relatie met basisprincipe

GM-BP1

Relatie met NORA principe

[Vertrouwelijk \(BP06\)](#) – beter is [AP43](#), [Beschikbaarheid \(AP41\)](#), [onweerlegbaarheid \(AP40\)](#), [Controleerbaarheid \(AP44\)](#), [Integriteit \(AP42\)](#)

GM-AP4: We melden gerede twijfel aan de bronhouder terug GM-AP4: We melden gerede twijfel aan de bronhouder terug

Met opmerkingen [RvW10]: AP39 is vervangen door [AP42 Integriteit](#). AP42 staat ook in GM-AP3, dus hier relatie weghalen.

Met opmerkingen [RvW11]: Waarom niet inclusief [Controleerbaarheid \(AP44\)](#) en [onweerlegbaarheid \(AP40\)](#)

De organisatie zorgt ervoor dat de vermeende onjuistheden in gegevens aan de bronhouder gemeld worden. De organisatie verplicht alle afnemers bij gerede twijfel aan de juistheid van gegevens dit terug te melden aan de bronhouder.

Rationale

- Vanuit het oogpunt van het continu werken aan het verbeteren van de kwaliteit van gegevens worden vermeende onjuistheden terug gemeld op alle registraties;
- Hoe hoger de kwaliteit van de gegevens hoe beter de besluiten die genomen worden.

Implicaties

- Implementeren van een voorziening om terug te melden;
- Treffen van procedurele en technische maatregelen.

Met opmerkingen [RvW12]: Zie ook rationale en implicaties van AP14

Relatie met basisprincipe

GM-BP1

Relatie met NORA principe

[AP14](#)

GM-AP5: We verantwoorden de verwerking van gegevens

De organisatie is transparant ten aanzien van de verwerking (verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken en verspreiden) van gegevens teneinde met voldoende zekerheid vast te kunnen stellen of wordt voldaan aan de wettelijk gestelde eisen **ten aanzien van beschikbaarheid integriteit en vertrouwelijkheid**.

Met opmerkingen [RvW13]: ook tav doelbinding

Rationale

- Vanuit de overheidsorganisaties worden eisen gesteld aan de integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens;
- Burgers hebben vanuit de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) het recht om op te vragen welke gegevens door een organisatie zijn verwerkt (inzagerecht, correctie, vergetelheid);

Implicaties

- Registratie van verwerkingen van gegevens
- Gegevens worden beveiligd afhankelijk van hun gevoeligheid;
- Vastleggen wie, wanneer en waarom hoe welke gegevens heeft verwerkt
- Inrichting monitoring en controle op gebruik
- Auditing op het gebruik van gegevens conform vastgestelde protocollen;
- Auditing op gegevensbeveiliging en privacy aspecten.

Verwijderd: informatiebeveiliging

Met opmerkingen [RvW14]: gebaseerd op...

Relatie met basisprincipe

GM-BP3

Relatie met NORA principe

[AP25](#), [AP34](#), [AP30](#)

GM-AP6: We hanteren uniforme definities voor gegevens

Om het delen en hergebruiken van gegevens mogelijk te maken worden voor zowel gestructureerde- als ongestructureerde gegevens gedeelde definities gebruikt.

Rationale	Implicaties
<ul style="list-style-type: none">Voor maximale interoperabiliteit is het van belang dat structuur en syntax gestandaardiseerd zijn;Wie semantiek van gegevens probeert te standaardiseren, probeert de werkelijkheid te standaardiseren. Bij de uitwisseling van gegevens is het van belang de context van het gebruik van de gegevens te kennen.	<ul style="list-style-type: none">Informatiesystemen dienen gebruik te maken van landelijk vastgestelde informatiemodellen en standaarden;Organisaties gebruiken gegevens volgens een eenduidige taxonomieTypering van gegevens

Relatie met basisprincipe

GM-BP2

Relatie met NORA principe

[AP05](#), [AP17](#)

Met opmerkingen [RvW15]: wordt bedoeld: identieke?

Met opmerkingen [RvW16]: Is synoniem van syntax.
Toevoegen: semantiek

Met opmerkingen [RvW17]: Vaag...
Uniformring van semantiek is een voorwaarde voor interoperabiliteit.

Met opmerkingen [RvW19]: Dit heeft nadere uitleg om het te kunnen operationaliseren.

Met opmerkingen [RvW20]: Wat wordt hiermee bedoeld?

Met opmerkingen [RvW18]: Is dit niet een implicatie?

GM-AP7: We maken gegevens duurzaam toegankelijk daar waar dat vereist is

Gegevens worden conform de geldende bewaar- en vernietigingstermijnen uit de vigerende wet- en regelgeving behandeld. Zowel gestructureerde als ongestructureerde gegevens worden duurzaam toegankelijk gemaakt.

Rationale	Implicaties
<ul style="list-style-type: none">Voldoen aan wet- en regelgeving;Verantwoording kunnen afleggen over uitgevoerde acties;Transparantie bieden zowel intern als extern.	<ul style="list-style-type: none">Opslag van gegevens dient duurzaam te zijn;We bewaren gegevens niet langer dan nodig is;Maatregelen nemen voor tijdige en volledige archivering van gegevens

Relatie met basisprincipe

GM-BP3

Relatie met NORA principe

-